

SRDCE JE ŽIVOT

ČASOPIS NADÁCIE DETSKÉHO KARDIOCENTRA

GENERÁLNY
PARTNER
DETSKÉHO
KARDIOCENTRA

**Gordana Glass:
Strážme si naše vnútro**

**Práca sestry
je poslaním**

**Keď sa pacient
ozve po rokoch**

**Dôstojné prostredie
pre našich pacientov**

Kompletná starostlivosť od narodenia po prechod do dospelosti

Podpora v nemocnici, ambulantnej starostlivosti aj v domácom prostredí.

Editoriál

Milí priatelia,

leto! Toto je čas, na ktorý túžobne čakáme, pretože nám dodáva nielen potrebný vitamín D, ale aj pozitívnu, slnečnú energiu. Ďalším slovom, ktoré sme všetci očakávali, je uvoľnenie. Uvoľnenie opatrení, celej situácie, ktorá nás dlhé mesiace ťažila a pripravovala o zážitky. Všetko sa to obracia na dobré a my sa tešíme na nové zážitky s našimi deťmi, ako sa budú uzdravovať, napredovať v projektoch a tešiť sa zo slnečných letných dní.

V najnovšom čísle nášho časopisu vám prinášame opäť veľké množstvo zaujímavých článkov a rozhovorov, pretože našim cieľom je, aby ste o nás vedeli. O aktivitách nadácie, o našich podporovateľoch aj cieľoch a víziách.

Hneď v úvode sme oslovili kompetentných, ktorí stoja za realizáciou nového pavilónu Detského kardiocentra. Vďaka tomu dnes deti, rodičia aj lekári a celý zdravotnícky personál môžu pôsobiť v krásnych, nových a najmä dôstojných podmienkach. Vypovedali sme jednu z najlepších zdravotných sestier DKC, šéfa spravodajstva televízie Markíza, ale aj skvelého herca Reného Štúra, ktorý nám v nadácii nesmierne pomáha. Dozviete sa viac aj o príčinách vrodených chýb srdca u detí a zaspomíname si aj na naše každoročné kardo tábory.

Ďakujeme, že ste s nami, aj za množstvo vašich pozitívnych reakcií na náš časopis. Ceníme si to a posúva nás to vpred. Prajeme vám príjemné čítanie.

Mgr. Art. Jana Kadlečíková
Šéfredaktorka

Obsah

Detské kardiocentrum úspešne presťahované	4-6
MUDr. Viera Illíková: Fungovanie DKC v novom pavilóne.....	8-9
Nemocnica priateľská k deťom	10-12
Medzinárodný deň detí v DKC.....	14-15
Rozhovor s Gordanou Glass: Naše vnútro by sme si mali vážiť a strážiť.....	16-17
Profesor Stephen Ludwig: Videl som oddanosť a odhodlanosť lekárov.....	18-19
Rozhovor s Rudolfom Adamom: Je potrebné deti s ochorením srdca podporiť.....	20
doc. MUDr. Ľubica Kováčiková: Vrodené chyby srdca a ich príčiny	22-23
Rozhovor s Henrichom Krejčom: Svoje srdce si ošetrujem v prírode.....	24-25
Projekt Žijem naplno: Teší nás, ako deti napredujú	26-27
Rozhovor so sestrou Mirkou Hargašovou: Práca sestry je poslaním.....	28-30
Rozhovor s René Štúrom: V DKC je to jedna veľká rodina.....	32-33
MUDr. Viera Vršanská: Keď sa pacient ozve aj po rokoch	34-35
Kardo tábory: Tábory plné radosti a zábavy	36-37

Foto na titulke: Dielo "Zlaté krídla" od umelkyne Gordany Glass, ktorá ho s láskou venovala Detskému kardiocentru a je umiestnené vo vstupnej hale nového pavilónu DKC.

Detské kardiocentrum je úspešne presťahované

Ing. Mongi Msolly, MBA
Predseda predstavenstva
a generálny riaditeľ NÚSCH, a.s.

DKC je presťahované. Čo to pre Vás znamená, čo sa zmenilo odkedy sa stal sen realitou?

Sen sa stal presne 24. februára 2021 skutočnosťou. Som neuveriteľne šťastný a dojatý, že sa nám to spoločným úsilím napokon podarilo. Som presvedčený, že zamestnanci Detského kardiocentra sa veľmi rýchlo v nových priestoroch adaptovali a malým pacientom sa u nás páči. Aj ich rodičia majú svoj komfort v hotelovej časti. Presťahovanie do nových priestorov postupne prináša svoje benefity, najmä skvalitnenie zdravotnej starostlivosti o deti s vrodenými chybami srdca a inými kardiovaskulárnymi problémami, a to je pre nás prioritou.

Deti s ochorením srdca sa stali už aj de facto súčasťou NÚSCH, a.s.. Aký je to pocit a ako tú bezprostrednú prepojenosť vnímate Vy aj samotní odborníci pre kardiológiu dospelých?

Spolupráca detských kardiológov s odborníkmi na dospelú kardiológiu v NÚSCH-u fungovala aj pred

presťahovaním sa do nových moderných priestorov. V súčasnosti je ešte jednoduchšia a užšia. A profitovať z nej budú všetci. Vzniklo na Slovensku unikátne pracovisko, kde je pod spoločnou strechou starostlivosť o pacientov s kardiovaskulárnymi ochoreniami od narodenia až do staroby. Prináša to množstvo medicínskych, ale aj ekonomických výhod, ako napríklad efektívnejšie využívanie drahých prístrojov, ako je CT a magnetická rezonancia. Dnes, keď je počet dospelých s vrodenými chorobami srdca všade vo svete vyšší ako detí s týmito chybami, úzka spolupráca umožní kvalitatívne neporovnateľnú starostlivosť o túto náročnú skupinu pacientov. Všetci máme predsa jeden spoločný cieľ: Prospech pacienta a ochrana jeho zdravia.

Nápomocná bola v období zariaďovania a vytvárania príjemného prostredia pre malých pacientov aj Nadácia DKC. Aká bola spolupráca s nadáciou v tomto čase?

Spolupráca s Nadáciou Detského kardiocentra je vždy príjemná, korektná a najmä prospešná pre našich malých pacientov i celý personál. Veľmi oceňujem jej činnosť. Som vďačný za ich, či už finančnú pomoc (podpora nákupu zdravotníckej techniky, školiace pobyty a stáže našich zdravotníkov na zahraničných renomovaných pracoviskách), ale významnou úlohou Nadácie DKC je aj pozitívna propagácia činnosti DKC a pomoc pri nábore nových zdravotníckych pracovníkov. Teším sa na ďalšiu plodnú a nápaditú spoluprácu s nimi.

MUDr. Pavol Kunovský, PhD. MBA
Primár JIS DKC

Po pár rokoch od založenia DKC ste sa stali jeho prvým riaditeľom a zároveň bojovníkom za lepšie podmienky pre pacientov, ale aj pre Vašu náročnú prácu. Aký bol pocit, keď ste strávili prvé hodiny

ny v priestoroch, za ktoré ste bojovali toľké roky?

Prvý pocit bol, že chvála bohu sa podarilo bezpečne preložiť všetkých pacientov a prijať nové príjmy k plnej kapacite našich sestier, ktorých máme tak žiaľstne málo. Bol to veľký stres, hlavne pre sestry, ktoré mali všetko niekde inde a nebolo príliš veľa času to hľadať. Až po stabilizácii situácie sme si uvedomili, aké je to všetko pekné, čisté, aké krásne sú maľby na stene. Čakali sme, že priestory, ktoré sa zdali väčšie na plánoch, aj keď bola JIS ešte prázdna a bez pacientov, budú väčšie. Výhoda, že všetky intenzívne oddelenia, operačky a katetrizačné laboratórium sú na jednom poschodí, však za trochu stiesnené priestory JIS stoja.

Každý deň sa stretávate s rodičmi detí a komunikujete s nimi v už celkom iných podmienkach. Je v rozhovoroch cítiť, že sú spokojní alebo nestíhajú si túto skutočnosť uviedomovať?

Myslím, že pre rodičov nastala najväčšia zmena. Podmienky, v ktorých sa teraz nachádzajú, sú neporovnateľné. Tí rodičia, ktorí nie sú spolu so svojimi deťmi na izbách, môžu byť ubytovaní v krásnej hotelovej časti na 5. poschodí pavilónu s vymoženosťami, o ktorých sa im predtým nemohlo ani snívať. Väčšina z nich si už po samotnom vstupe do pavilónu všimá, ako je všetko krásne a elegantné. Samozrejme, že strach a stres ktorí prežívajú, kým nie je diagnostika a liečba ukončená a deti sa majú lepšie, sa podľa nich v takomto krásnom prostredí znáša ľahšie.

MUDr. Marián Hrebík, MPH
Bývalý námestník GR pre DKC

Dlhoročný boj o výstavbu nového pavilónu DKC Vás sprevádzal v období, keď ste pôsobili ako námestník DKC. Čo všetko ste zažívali, kým sa výstavba začala?

Pavilón DKC bol veľký sen až utópia, ktoré vznikli ešte v roku 1986, kedy som nastúpil do tímu fantastických ľudí v UKVCH – Ústav kardiovaskulárnych chorôb, ktoré začali rozvíjať problematiku detskej kardiológie, zameranej hlavne na vrodené chyby srdca a ich v tom čase operačné riešenie. Bola to dlhá cesta radostí, starostí, víťazstiev a prehier, a to nielen v medicínskej, ale aj v celospoločenskej oblasti.

Na tejto ceste sme stretávali mnoho fantastických ľudí, ktorých nadchla naša myšlienka nového pavilónu a spolu s Nadáciou Detského kardiocentra aktívne pomáhali splniť tento sen. Dôležité bolo v tomto období presvedčiť spoločnosť, hlavne odbornými výsledkami, že nový pavilón je nevyhnutný

pre ďalší rozvoj v poskytovaní zdravotnej starostlivosti o deti s ochoreniami srdca. Začiatkom tohto tisícročia sme získali finančné prostriedky od Svetovej banky, a tak výstavba nového pavilónu DKC dostala zelenú. To už som bol námestníkom DKC a vôbec som netušil, koľko rokov ešte prejde, kým prvý pacient vstúpi do nového pavilónu Detského kardiocentra.

Počas týchto rokov bolo treba riešiť, kde umiestniť nový pavilón a veľa medicínskych, technických, projektových, organizačných problémov tak, aby nový pavilón spĺňal najvyššie kritéria pre poskytovanie komplexnej zdravotnej starostlivosti, bol priateľský k pacientom, rodičom a zamestnancom, bol ekonomický a ekologický, a to aj do budúcnosti niekoľkých desiatok rokov. A čo som zažíval resp. zažívali počas týchto rokov? Nadšenie, pracovitnosť, kolegiálnu, entuziazmus a presvedčenie, že sa nám to podarí i napriek vyskytujúcim sa problémom. Čo bolo zaujímavé, že nikdy som nepocítil záväzok od kolegov z iných odborov, ale len pranie, aby to vyšlo a ako v súčasnosti vidím, je to pre mnohých veľká inšpirácia. Boli to krásne roky, kedy sa sny postupne naplňovali.

Mesiace výstavby boli určite náročným obdobím. Ktoré momenty sú pre Vás dodnes nezabudnuteľné?

Bolo to obdobie od sna k realizácii, priamej výstavby nového pavilónu a prebudenie sa do reality. Cítil som sa a všetko prežíval ako stavbyvedúci. Dva momenty sú pre mňa dôležité. Deň, kedy sa položil základný kameň a nedávno deň, keď som sa prešiel po Detskom kardiocentre, ktoré už naplno poskytovalo zdravotnú starostlivosť detským pacientom s ich rodičmi. Sledovať deti, rodičov a kolegov v plnom pracovnom nasadení je v týchto priestoroch niečo neskutočné, fantastické, božské. Realita predčila aj sny. A čo bolo počas priamej realizácie výstavby dôležité? Okrem samotnej stavby a technického vybavenia bolo treba zmeniť aj filozofiu koncepcie fungovania Detského kardiocentra. Nedalo sa to priamo preniesť z NÚDCH, kde bolo DKC roztriedené na rôznych poschodiach. Boli vytvorené priestorovo nové funkčné celky - ambulancie, lôžkové, intervenčné a operačné spolu s intenzívnou starostlivosťou, administratívny, rodičovský. Táto nová priestorová štruktúra vyžadovala zmeniť procesy fungovania tak, aby bola zdravotná starostlivosť v diagnostike a terapii maximálne efektívna, bezpečná, ekonomická, personálne flexibilná a dostatočná. Najšť optimálne riešenie v reálnej prevádzke je dlhý proces, na ktorom sa bude musieť v najbližšom období ešte pracovať. V tomto momente je dielo z mojej strany úspešne „dokonané“ a už to ďalej zostáva na mladých nasledovníkoch.

J. K.

Malí pacienti z Detského kardiocentra dostali nové televízory

Spoločnosti **Slovak Parcel Service** a **NAY** venovali Detskému kardiocentru 20 nových televízorov! Ročne prejde v tomto zariadení rukami lekárov viac ako 10-tisíc malých pacientov, ktorí napriek neľahkému osudu, majú dôvod na radosť. Detské kardiocentrum sa presťahovalo do nových priestorov, v ktorých budú televízory spríjemňovať malým pacientom chvíle strávené v nemocnici.

„V spoločnosti Slovak Parcel Service sa snažíme pomáhať ľuďom, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii. Keď sme sa dozvedeli, že Detské kardiocentrum v Bratislave potrebuje dovybaviť izby malých pacientov televízormi, neváhali sme. Oslovili sme nášho obchodného partnera NAY a spolu sme zakúpili 20 televízorov, ktoré sme sa rozhodli venovať Detskému kardiocentru. Dlhé odlúčenie detí od rodiny a blízkych je veľmi náročné a touto cestou chceme aspoň čiastočne spríjemniť detským pacientom ich pobyt v kardiocentre,“ hovorí Ján Turek, konateľ spoločnosti Slovak Parcel Service.

„Iba krátky čas uplynul odvtedy, ako sa Detské kardiocentrum presťahovalo do nových priestorov. Nadácia Detského kardiocentra už desiatky rokov pomáha pacientom spríjemňovať nemocničné podmienky a tak je tomu aj teraz. Oslovili sme našich partnerov – Slovak Parcel Service a NAY, ktorí poskytli deťom televízory do izieb. Budú im nepochybne spríjemňovať strávený čas v nemocnici. Ďakujeme našim partnerom a sme šťastní, že sa na nich môžeme spoľahnúť,“ vysvetľuje Mária Kadlečíková, riaditeľka Nadácie Detského kardiocentra.

To, že niektoré deti trávajú veľa času v nemocniciach, si okrem rodičov uvedomuje najmä personál zariadenia. Ten je s malými pacientmi v dennom kontakte a pozná ich potreby, preto oceňuje nové televízory. „Uvedomujeme si, aké dôležité je vytvoriť pre deti

v nemocnici čo najzábavnejšie prostredie alebo sa aspoň priblížiť podmienkam, aké majú doma. Deti si určite nezaslúžia, aby trávili čas v nemocnici. Sme preto veľmi vďační, že sa Nadácii Detského kardiocentra podarilo zabezpečiť televízory od spoločnosti Slovak Parcel Service a NAY,“ vysvetľuje Ľubica Kováčiková, primárka Oddelenia anestéziológie a intenzívnej medicíny Detského kardiocentra a predsedníčka správnej rady Nadácie Detského kardiocentra.

J. K.

Fungovanie DKC v novom pavilóne

Po rokoch čakania na vybudovanie nového pavilónu DKC sme sa vo februári tohto roku dočkali. 24. februára 2021 (milou zhodou okolností práve v deň mojich vlastných narodenín) sme sa presťahovali do krásnej novej budovy v areáli Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb, a.s.

Jedným z našich cieľov v novej budove bolo dosiahnuť dôstojné podmienky a pekné priateľské prostredie pri ambulantných vyšetreniach a najmä pri pobyte detí aj rodičov v DKC počas hospitalizácie. Veľmi sme si želali, aby sa deti cítili u nás najlepšie ako sa dá, čo „najnormálnejšie“. Vieme, že takéto prostredie zlepšuje a urýchľuje liečebný proces a zotavenie po operačných, katetrizačných, ablačných a iných zákrokoch a minimalizuje traumatizáciu detí z hospitalizácie.

Avšak samotné prostredie nestačí, súčasťou musí byť milé a profesionálne jednanie zdravotníkov, či už lekárov, sestier, sanitárov a všetkých ostatných. A tomu tiež napomáha dôstojné, dobre vybavené prostredie pre pracovné činnosti, samozrejme okrem samotného moderného prístrojového a technického vybavenia.

V novej budove máme dve operačné sály vybavené mimotelovým obehom, čo umožňuje zvýšiť počet operačných výkonov. Hybridná, modernou technológiou vybavená sála, poskytuje katetrizačnú a hybridnú (t.j. katetrizačnú v kombinácii s operačnou) liečbu vrodených srdcových chýb. Súčasne je hybridná sála vybavená elektrofyziologickým, mapovacím (trojrozmerný elektroanatomický systém) a ablačným zariadením, ktoré umožňuje rádiový katetrizačnú ablačnú liečbu arytmií u detí, s možnosťou minimálneho alebo dokonca v určitých prípadoch žiadneho používania röntgenového žiarenia. Tento krok umožní vyliečiť na Slovensku viac pacientov s arytmiami, keďže sa uvoľní priestor pre dospelých pacientov na NÚSCH, kde sa doteraz deti s arytmiami liečili.

Pacientské izby sú vybavené samostatnými hygienickými zariadeniami a podľa počtu hospitalizovaných detí a iných faktorov môže byť rodič ubytovaný na izbe s dieťaťom alebo v hotelovej časti (najmä mamičky detí ležiacich na OAIM a JIS). Hotelová časť má 9 dvoj-lôžkových izieb s hygienickým zariadením, spoločnou vstupnou halou s televíziou a spoločnou jedálňou.

Celé DKC je upravené priateľsky voči detským pacientom, s maľbami či plagátmi na chodbách a v pacientských izbách, herňami a atrakciami stimulujúcimi myslenie, kreativitu a hru, ktoré sa nachádzajú nielen v oddielenskej, ale aj v ambulantnej časti. Mnohé z nich pre nás zariadili sponzori a Nadácia Detského

kardiocentra, ktorým záleží na nemocničnom prostredí pre detských pacientov.

Prvé odozvy našich pacientov svedčia o tom, že sa nám tento cieľ podarilo dosiahnuť. Rodičia oceňujú podstatne dôstojnejšie, priestrannejšie a pohodlnejšie ubytovanie či už na izbách spolu s deťmi alebo v hotelovej časti, deti farebnosť, väčší priestor na hranie, zaujímavé atrakcie či akváriá.

Súčasťou nového DKC je aj postupne sa vytvárajúce Integrované centrum, v ktorom plánujeme poskytovať komplexnú pomoc v rozvoji psychomotorických schopností, procesu učenia, rehabilitácie, logopédie a i., ako predpoklad pre zaradenie do normálneho školského, pracovného a rodinného života. Lokalizácia novej budovy v rámci NÚSCH, a. s., poskytuje jedinečnú možnosť spoločného využívania finančne náročných zariadení ako je CT alebo MRI, potrebných pre deti aj dospelých s ochoreniami srdca a ciev.

Ďalším prínosom je aj možnosť spoločnej starostlivosti o rastúcu populáciu dospelých pacientov s vrodenou chybou srdca, vrátane tých najkomplikovanejších. Súčasne sa vytvára priestor pre rozvoj intervenčného ablačného riešenia komplexných arytmií u detí aj dospelých s VCHS.

Lokalizácia v areáli NÚSCH, a.s., má ale aj isté nevýhody. Mnohé deti pri hospitalizácii potrebujú vyšetrenie inými pediatrickými špecialistami, ako sú chirurgovia, otorinolaryngológovia, neurológovia a iní. Rovnako aj opačne, deti hospitalizované v NÚDCH potrebujú niekedy kardiologické vyšetrenie. Preto sme vytvorili systém vzájomného poskytovania konziliárnych služieb a príslužieb počas aj mimo pracovnej doby.

Prostredie a materiálo-technické vybavenie v novom DKC je s niekoľkými čakajúcimi úpravami hotové. Teraz nás čaká ďalšia úloha, aby sme naplnili náš cieľ: udržať súčasný a získať nový erudovaný zdravotnícky personál, čo je v súčasnej dobe nedostatku, vlastne všetkých zdravotníckych pracovníkov, úloha najťažšia, ale nevyhnutná na využitie perspektív poskytnutých jedinečným spojením pracoviska pre deti a dospelých s ochoreniami srdca a ciev.

MUDr. Viera Illíková, PhD.

Členka predstavenstva NÚSCH, a. s.
Primárka Oddelenia arytmií a kardiostimulácie

Nemocnica priateľská k deťom

Po dlhých rokoch čakania sa Detské kardiocentrum presťahovalo do nových priestorov. Sú krásne, dôstojné, priestranné a vyhovujú potrebám špecializovanej nemocnice. Nadácia Detského kardiocentra s nadšením hľadala možnosti, ako urobiť novú nemocnicu „Kids friendly“. Sme vďační každému, kto svojim umeleckým dielom, maľbou, či iným spôsobom prispel k zútulneniu prostredia pre deti, ktoré musia svoj čas tráviť v nemocnici. A my vám ich všetkých predstavíme.

ĎAKUJEME

Gordana Glass

Dáma umeleckého sveta s neuveriteľným nadaním vidieť svet srdcom. Jej diela zdobia priestory DKC a dotvárajú jeho reálny obraz. Hneď vo vstupnej hale sú dve nádherné diela – obrazy zo skla so symbolom srdca, ktoré Detské kardiocentrum, NÚSCH,a.s. dostalo od umelkyne darom. Sú skutočne neprehliadnuteľné, tak ako všetky diela Gordany, človeka s obrovským srdcom. Ďalším krásnym doplnkom sú okná na OAIM, ktoré tiež umelecky vytvorila a ktoré svojou dúhovou farebnosťou spestrujú priestory a vytvárajú krásnu kulisu tohto oddelenia.

KidsHouse

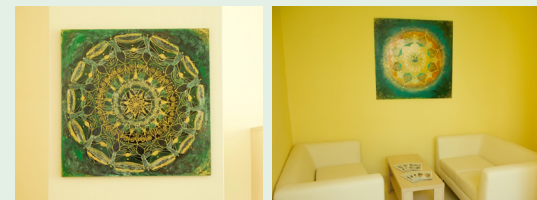
Snahu naplniť „kids friendly“ myšlienku v nových priestoroch DKC pomohlo rodinné športovo-zábavné centrum KidsHouse. Spolu s tímom svojich dodávateľov - firmou Valent kuchyne interiéry, s.r.o., firmou Kinnarps, spol. s r.o. a firmou PLAYLIFE, s.r.o., navrhli a zrealizovali priestor vstupnej zóny pri ambulanciách a v lôžkovej časti Kardiologického oddelenia a Oddelenia arytmií a kardiostimulácie, ktoré sú hravé farbami, sú zábavné a hlavne bezpečné, tak pre najmenších pacientov, ako aj pre ich rodičov.

Firma Valent kuchyne interiéry, s.r.o. sa postarala o výrobu a precíznú realizáciu stolárskych produktov, dodávateľ sedacieho nábytku firma Kinnarps, spol. s r.o. navrhla a s použitím najnovších technológií vyrobila kvalitné sedenie. Spoločným partnerom pre hracie zariadenia na mieru bola firma PLAYLIFE s.r.o..

Televízory

Získať 20 kusov televízorov do nových priestorov nemocnice bolo veľkým potešením pre nadáciu, nakoľko dlhý čas strávený počas hospitalizácie si budú môcť naši pacienti spríjemniť aj vďaka tomu nezanedbateľnému daru od spoločnosti Slovak Parcel Service a NAY. Ďalších 30ks televízorov dostala Nadácia DKC od spoločnosti TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s., čím zabezpečila dostatok možností do všetkých priestorov, v ktorých sa malí pacienti zdržiavajú počas hospitalizácie aj v ambulantných priestoroch.

Adela Melišeková Dojčanová

Táto sympatická a srdečná umelkyňa vytvorila špeciálne do konkrétnych priestorov DKC prekrásne mandaly, ktoré zdobia Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny, kam prinášajú pokoj a harmóniu rodičom detí a personálu tohto náročného oddelenia. Ďakujeme pani Adele za tieto skvosty, sú skutočnou okrasou nemocničného prostredia.

Dominika Žáková

Obrazy, ktoré cielene vytvorila a darovala Dominika Žáková Detskému kardiocentru mimoriadne vystihujú potreby vytvárania pozitívnej atmosféry oddelenia OAIM, kde sa liečia kritické stavy detí s vrodenými chybami srdca. Veľmi citlivá kombinácia farieb vyvoláva tie najkrajšie emócie a pomáha všetkým lekárom a sestram v ich náročnej práci pri záchrane detských životov.

Bittner Print

Spoločnosť Bittner Print diela Dominiky Žákovéj vytlačila a inštalovala do priestorov Oddelenia anestéziológie a intenzívnej medicíny, v ktorom má človek pocit, že vstúpil do galérie pohody a hry liečivých farieb. Táto spoločnosť pridala kus srdca aj v podobe farebných tienidiel na sklách smerujúcich do priestorov ležiacich pacientov.

Akvária

Na oddeleniach sa stretáme aj s pokoj vyžarujúcimi akváriami, ktoré zdobia priestory pavilónu a robia veľkú radosť aj malým pacientom.

Ďakujeme pánovi Pavlovi Koubekovi zo spoločnosti Sera za inštaláciu. Všetky akváriá sú súčasťou myšlienky urobiť nemocnicu blízku predstavám detí a ich rodičov.

Norbert Makó - maľované steny s rozprávkovým motívom

Nemocničné izby, ambulancie, ošetrovne, JIS aj spoločné priestory hrajú farbami a rozprávkovými postavkami, ktoré všetky deti milujú. Nadácia DKC v spolupráci s umeleckým maliarom Norbertom Makóom vytvorila malým bojovníkom rozprávkový svet, v ktorom sa môžu ukrývať pred strachom a bolesťou. Rybička Nemo, rozprávkový krtek, či Mickey Mouse vyriešia detské starosti mávnutím prútika.

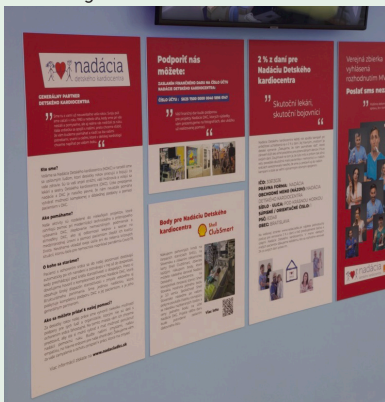
Fototapety pre starších pacientov

V izbách starších detí nechýbajú fototapety krásnej prírody so zvieratami, či zábery so športovou a prímorskou tematikou, ktoré pomáhajú pacientom snívať svoje sny a preniesť sa do krásneho prostredia z obrazov na stenách svojich izieb. Túto možnosť poskytla nadácii spoločnosť Folbrand, s.r. o. a tlačiareň Double P.

Creativ gang

Chceme, aby boli rodičia a návštevníci DKC informovaní o činnosti a partneroch Nadácie DKC, a preto sa agentúra Creativ gang postarala o efektívny branding nadácie a predstavila pomocou sponzorskej steny, hlavných podporovateľov projektov Nadácie DKC. Ďakujeme za originálnu kreativitu aj za nápaditú grafiku loga nadácie v spojení s akváriom na Kardiologickom oddelení.

Kardio kamaráti pomáhajú!

OZ Klub Donna Rosi
chránené dielne

MALKIA PARK
Big Cats Rescue

LEOŠ

TRUDY

FALCO

LEO

V Malkia Parku bojujú za zdravie zvierat a my v Nadácii Detského kardiocentra bojujeme za zdravie detí s vrodenou alebo získanou chybou srdca.

Kúpou kardio kamaráta podporíte Nadáciu Detského kardiocentra, ktorá sa už takmer 30 rokov stará o deti s chorým srdiečkom a tiež chránené dielne OZ Klub Donna Rosi, ktoré tieto krásne zvieratká pre nás vyrobili.

Spojili sme sily a pomáhame spolu!

Minimálny príspevok: 8 Eur
(príspevok je dobrovoľný)

Pomôžeš
aj Ty?

Objednávky kardio kamarátov:
info@nadaciadkc.sk
www.nadaciadkc.sk

Takto sme si užili Medzinárodný deň detí

Pacienti Detského kardiocentra zažili opäť krásny Medzinárodný deň detí. Vďaka srdečným ľuďom zo zvieracieho Malkia Parku si mohli deti s ochorením srdiečka a ich rodičia vychutnať zážitky so zvieratkami. Ich svetielka šťastia v očiach hovorili za všetko. Prekvapenia v rámci MDD si užili aj hospitalizované deti priamo v novom pavilóne Detského kardiocentra, ktorým nadácia priniesla množstvo darčiekov a sladkých dobrôt. Nechýbali ani René Štúr a Tomáš Bezdeda, vďaka ktorým zažili deti, rodičia aj personál DKC nezabudnuteľné a dojemné chvíle.

Už desiatky rokov sa Nadácia Detského kardiocentra snaží spestriť MDD pacientom, ktorí bojujú s vrodenou alebo získanou chybou srdca. Deti, ktorým to zdravotný stav umožnil, prišli do Malkia Parku a užili si krásny deň! Prišlo viac ako 30 rodín s pacientmi a ich súrodencami.

„Deň detí je o radosti a oslave detí, ktoré sú darom života. My sme oslávili tento sviatok s našimi malými pacientmi medzi zvieratkami, čím sme im urobili obrovskú radosť. Prežili sme spolu nádherný deň, ktorý priniesol veľa milých a šťastných momentov. Čo iné by sme si mohli priať“, povedala riaditeľka Nadácie Detského kardiocentra Mária Kadlečíková.

Sviatočné chvíle prišli stráviť s malými „srdiečkarmi“ aj herci Janka Lieskovská a René Štúr.

„Čas s Nadáciou Detského Kardiocentra je pre mňa vždy výnimočný. Rovnako tomu bolo aj tentokrát, keď sme spolu s deťmi navštívili čarovný Malkia Park. Je krásne vnímať tú bezprostrednú čistú radosť v detských tvárach, pre ktoré v tej chvíli nič iné neexistuje. A to šťastie sa vždy rozšíri aj na nás ostatných. Ďakujem, že som pri tom opäť mohla byť,“ povedala Janka Lieskovská, ktorá je spolu s René Štúrom tvárou tohto milého projektu.

Týmto krásnym dňom nadácia zároveň odštartovala novú kampaň s „kardio kamarátmi“. V Malkia parku bo-

jujú za zdravie zvierat a v Nadácii Detského kardiocentra pomáhajú bojovať za zdravie detí s ochorením srdca. Od 1.6.2021 je možné prispieť nadácii dobrovoľným príspevkom (minimálna suma 8 €) a získať tak niektorú z týchto milých hračiek. Kúpou kardio kamaráta podporíte Nadáciu Detského kardiocentra a tiež chránené dielne OZ Klub Donna Rosi, ktoré tieto krásne zvieratká vyrábajú.

Darčeky a veľa úsmevov rozdávali aj priamo v DKC dvaja zbojníci - Uhorčík a Slotovčík, teda René Štúr a Tomáš Bezdeda. Potešili deti na oddeleniach Detského kardiocentra a spríjemnili sviatočný deň aj rodičom detí, lekárom aj sestram v nemocnici. „René s Tomášom priniesli do DKC veľmi dojemné a nezabudnuteľné chvíle a nechýbal ani spev a veselá nálada,“ dodala riaditeľka nadácie.

René Štúr je podporovateľom nadácie už veľa rokov. „Vždy, keď môžem, rád prídem pozrieť deti do Detského kardiocentra. Pre mňa sú lekári aj rodičia detičiek stelesnením pokory a trpezlivosti. Príkladne sa starajú o deti a pri pohľade na nich si vždy uvedomím, aké sú naše bežné problémy malíčerné a smiešne. Ja sa vždy snažím o pár povzbudivých slov, no oni mi dávajú návod, ako prežiť. Vidím v nich tú nepoddajnú silu, odhodlanie a vieru“, povedal herec.

Nadácia DKC ďakuje všetkým, ktorí sa podieľali na radosti detí s chorým srdiečkom a urobili im svet krajším a rozhodne veselším.

J. K.

Naše vnútro by sme si mali vážiť a strážiť

Gordana Glass je umelkyňa telom aj dušou. Jej krásne diela pozná celý svet a jej dizajnové kúsky si zamilovali napríklad aj Benedikt XVI či kráľovná Alžbeta II. Keď príдете do jej ateliéru, máte možnosť vidieť aj priamo diela z najnovšej tvorby. Každé dielo je jedinečné a vyráža dych svojou krásou a originalitou. Nadácia Detského kardio-centra je hrdá, že v novom pavilóne DKC zdobia jednotlivé poschodia práve Gordanine umelecké kúsky. Svoje diela venuje aj do projektu nadácie Kalendár „Cez umenie k detskému srdcu“.

Svoju prácu milujete. Je to vidieť na každom jednom diele, do ktorého vložíte nie len veľký kus práce, ale aj obrovskú časť svojho srdca. Kto Vás k umeniu dovedol?

Lásku k umeniu vo mne prebudila moja teta, ktorá tiež maľuje na sklo, aj keď inou technikou. Práve teta ma brávala do svojho ateliéru už od mojich piatich rokov. Od detstva som bola obklopená umením a smerovala tak k umeleckej tvorbe.

Každé Vaše dielo vyráža dych svojou krásou a originalitou. Co je Vašou inšpiráciou?

Najväčšie inšpirácie pochádzajú z prírody. Takto presne ako tu sedíme v mojom ateliéri a pozeráme sa na tú čistotu lesa, od ktorého nás delia len sklá. Čistá energia vody, ktorá tiekla pod týmto ateliérom ešte pred 50-timi rokmi je dodnes zachovaná. Nechcela som bojovať s prírodou, z tohto miesta sa odviezlo nespočetné množstvo ílovej zeme a doviezol sa sem štrk, aby voda mohla odtečiť do úžin a mať svoju prirodzenú cestu. To je jedna z mojich inšpirácií. Ďalšou je more. Vieme toho veľa o vesmíre, ale tá hlboká voda nie je dodnes prebádaná. Hĺbčina toho tak veľa skrýva, doteraz sme ju nepokorili, mám pred ňou veľký rešpekt. More mi dáva veľa energie, inšpirácie, čerpám z toho ďalšie tri-štyri mesiace. Na prvom mieste som však matkou a potom až výtvarníčkou. Inšpiruje ma každý moment, ktorý trávim s milými ľuďmi okolo mňa. Toľkokrát sa stalo, že sme niekde spolu boli a moje deti ma nechtiac inšpirujú. Nejaký moment s nimi ma posunie oveľa ďalej, akoby som bola teraz niekde a silou mocou chcela niečo vytvoriť a spraviť.

Aj pri práci so sklom sa mení dopyt ľudí po iných, nových dizajnoch? Existujú módné trendy aj v rámci Vašich diel?

Určite áno. Dizajn podlieha trendom. Koncom a začiatkom každého roka prídu farebnosti udávajúce trendy, dávajú sa nejaké mantinely. Nepoviem, že sú v tom nejaké pravidlá, skôr by som povedala, že zákazníci určujú trendy. Kedysi bolo veľmi obľúbené brúsené sklo a teraz je na ústupe. Ľudia chcú mäkšie línie, chcú si viac užiť dielo. Chcú mať to sklo ako inštalačný prvok v domácnosti a zároveň preferujú, aby to bol prvok užitočného charakteru. Dnes máme doma veľké množstvo obrovských okien, v minulosti pri menších oknách to boli práve steny, ktoré sme chceli niečím skrásliť. V súčasnosti chceme prírodu pustiť do priestoru. Aj sklo teda podlieha trendom, ale nie sú tak striktné diktované.

Každý rok vyberiete spomedzi svojich diel jedno, ktoré venujete pre projekt Nadácie Detského kardio-centra Kalendár „Cez umenie k detskému srdcu“. Co Vás presvedčilo, že pomáhate tejto charitatívnej akcii?

Som matka dvoch detí. Prešla som si svoju životnú cestu a musím povedať, že moja prvá myšlienka, keď som rodila tu na Slovensku bola, že máme veľmi veľa vecí, ktoré by sme deťom mali zabezpečiť na začiatok štartu do života. A jedna z vecí je aj pomáhať. Poznám veľa ľudí, napríklad aj pána riaditeľa NUSCH, a. s. a moja spolupráca je už naozaj dlhodobá. Veľa rokov spolupracujem s rôznymi oddeleniami. Môžem povedať, že je minimálne desať oddelení, kde sa snažím pomôcť buď ako výtvarníčka, alebo ako človek, ktorý ak dokáže, pomôže akoukoľvek formou. Uznávam každú silu, každú vôľu človeka, ktorý robí niečo preto, aby sme sa niekam posunuli. Koľko môžem, koľko je v mojich silách, toľko budem pomáhať. Poznám osobne ľudí, ktorí pomáhajú, takže tým viac uznávam ich záslužnú prácu. Kým mi to zdravie dovolí, vždy budú mať z mojej strany oporu.

Ako sa začala Vaša spolupráca s kardio-centrom?

Spolupráca s vami je naviazaná na jeden pravdivý príbeh. Na Slovensko som prišla v roku 1997, s tým, že som si tu chcela vybudovať domov, rodinu. Moja veľmi dobrá priateľka mi v tomto období podala pomocnú ruku. Bola to veľmi milá žena, držala nado mnou ochrannú ruku, akoby som bola jej dcéra. Chodila so mnou na všetky tehotenské vyšetrenia, stála pri mne, odkedy sme prišli na Slovensko. Neskôr ale ochorela. Lekári nevedeli prísť na to, čo jej je. Poslali ju na rôzne vyšetrenia a pre mňa bolo veľmi ťažké sledovať, ako jej nevedia pomôcť. Napadlo ma, že ten zdravotný problém, ktorý má, môže mať príčinu u srdca. Vybavili sme v NUSCH vyšetrenie, kde jej našli anomáliu. Nemohla už poriadne dýchať, bola unavená. Povedala som lekárom kardiológom, že keď jej zachránia život, budem im pomáhať, dokeď budem môcť. Vždy, keď prídem do tejto nemocnice, spomeniem si, ako sme sem prišli na poslednú chvíľu. Takže ďakujem za jej život aj za všetky ostatné zachránené životy. Nezabudnem na to. Ani na to, čo všetko pre ľudí robíte.

Svojimi dielami ste po umeleckej stránke „vdýchli život“ nielen priestorom NUSCH, ale aj priestorom nového pavilónu Detského kardio-centra, kde sa nachádzajú viaceré z vašich nezameniteľných umeleckých diel. Co to pre vás znamená?

Dielo umiestnené hneď pri vstupe, kde je vyobrazené zlaté srdce (viď dielo na titulke), je pre mňa ukážka pre ľudí, aby pochopili, že tá skutočná vzácnosť nie je v materiálnej stránke, ale že tú vzácnosť nosíme v sebe. Pretože väčšinou si na pokoru spomenieme vtedy, keď prideme do nemocnice, lebo sa nám niečo stalo. Ale žiť pokorne by sme mali každý deň. To je môj odkaz ľuďom, aby sme mysleli na tých, ktorým nie je dobre, aj keď nás práve nič nebolí. Sme veľmi krehkí. Naše vnútro by sme si mali veľmi vážiť a strážiť. Druhý obraz je tlkot srdca. Je to znak toho, že bez vás lekárov, sestier, zdravotného personálu by tu nebol život. Vy ste tá energia, vaše ruky, ktoré držia srdce a zachraňujú ho. Chcem, aby si ľudia vážili vašu prácu a oddanosť, pretože to srdce niekedy visí na vlásku a vy ste tí, ktorí ho posuniete na ďalší deň.

J. K.

Významné osobnosti americko-slovenskej spolupráce

Videl som oddanosť a odhodlanosť lekárov

Profesor **Stephen Ludwig** je renomovaným pediatrom, ktorý pôsobil na Lekárskej fakulte Pensylvánskej Univerzity a pracoval 45 rokov v Detskej nemocnici vo Filadelfii na viacerých pozíciách. Založil pediatrickú urgentnú medicínu ako novú špecializáciu v pediatrii.

Bol riaditeľom medicínskeho vzdelávania v Detskej nemocnici vo Filadelfii a viedol Oddelenie pre globálnu medicínu.

Detské kardiocentrum má s Detskou nemocnicou vo Filadelfii dlhoročnú spoluprácu, ktorá v posledných rokoch zahŕňa aj projekt videokonferencií.

Prečo ste si vybrali pediatriu? Čím vás zaujala?

Vybral som si pediatriu kvôli môjmu záujmu o deti a rodiny. Mám radosť z toho, keď vidím, že sa deti zlepšujú a cítia sa lepšie. V momente, keď sa cítia lepšie, chcú sa hrať a robiť viac vecí. Je to rozdielne od dospelých, ktorí si mnohé problémy spôsobili sami a často pretrvávajú vo svojich chorobách aj keď by im malo byť lepšie. Takže pediatria je veľmi optimistický odbor.

Môžete priblížiť spoluprácu medzi USA a Slovenskom?

Mojou úlohou bol aj vývoj našich medzinárodných a globálnych programov v oblasti zdravia. V našej nemocnici si myslíme, že všetky deti na svete majú dostať čo najlepšiu zdravotnú starostlivosť a ak existujú situácie, v ktorých môžeme pomôcť iným nemocniciam alebo iným lekárom, sme odhodlaní robiť to. Máme programy po celom svete a ten v Bratislave, s Detským kardiocentrom, je jedným z našich najdôležitejších, pretože zahŕňa jedinečnú spoluprácu pri starostlivosti o deti, ktoré majú veľmi zložité a život ohrozujúce problémy. Spolupráca s Detským kardiocentrom v Bratislave začala pred mnohými rokmi. Jednou súčasťou vzťahu je vzdelávanie v Salzburgu, v Rakúsku, kde semináre pre lekárov sponzoruje nadácia The American Austrian Foundation. Semináre sa začali uskutočňovať v polovici deväťdesiatych rokov s úmyslom, aby lekári z východoeurópskych krajín dostali vzdelávanie od lekárov zo Spojených štátov. Okrem štúdia vytvárame vzájomné priateľstvá, počúvame o rôznych problémoch našich systémov zdravotnej starostlivosti dúfajúc, že si udržíme kontakty. Vďaka tomu došlo aj k veľkému telemedicínskeho programu, v rámci ktorého lekári zo Slovenska

Prof. Ludwig (v strede) na Oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny s MUDr. Skrákom (vľavo) a MUDr. Záhorcom (vpravo). Oddelenie vlastní jedno z prvých vydaní učebnice pediatrickej urgentnej medicíny profesora Ludwiga.

a lekári vo Filadelfii diskutujú o zložitých a komplikovaných prípadoch. Je to veľmi unikátny a špeciálny vzťah, ktorý ako dúfame, bude trvať mnoho rokov. Časť lekárov z Filadelfie navštívila Detské kardiocentrum, viacerí lekári z Bratislavy prichádzajú do Filadelfie na rôzne dlhú dobu. Vzniklo veľa priateľstiev a vyvinulo sa množstvo dôležitých partnerských vzťahov v prospech pacientov.

Vnímate rozdiely medzi systémom zdravotnej starostlivosti v USA a na Slovensku?

Neštudoval som slovenský systém zdravotnej starostlivosti a tak nemám pripomienky. Ale to, čo som videl, je oddanosť a odhodlanosť lekárov. Nevieim povedať o systéme, ale viem povedať o lekároch, že je to skupina, na ktorú by mala byť krajina veľmi hrdá.

Aké choroby trápia dnešné deti?

V Spojených štátoch stále máme všetky tradičné choroby, ktoré postihujú deti, včítane vrodených srdcových chorôb. Liečia sa tu onkologické ochorenia, úra-

zy či už úrazy spôsobené motorovými vozidlami, ale aj úrazy, ktoré spôsobili deťom ich rodičia, čo nazývame zneužívanie detí. Máme veľa vážnych problémov duševného zdravia. To je oblasť, ktorú potrebujeme rozvíjať viac. Máme rozsiahlu škálu infekcií. Astma je v Spojených štátoch významným problémom.

Profesor Ludwig odovzdáva certifikáty z konferencie „Nové trendy v medicínskom vzdelávaní“.

Aký máte názor na očkovanie?

Očkovanie je veľmi dôležitá preventívna stratégia. Keď sa ľudia pozerú na zdravotnú starostlivosť pred 20. storočím a v 20. storočí, na zozname významných úspechov v oblasti zdravotnej starostlivosti boli vývoj a používanie očkovacích látok číslo jedna. Existuje veľa technických pokrokov ako sú počítačová tomografia, magnetická rezonancia, transplantácia chirurgia, avšak prvým úspechom 20. storočia bolo očkovanie, keďže skutočne zabránilo mnohým úmrtiam a vážnym postihnutiam. Očkovanie výrazne podporujeme a je dôležitým pokrokom v oblasti verejného zdravia.

Čo si myslíte o homeopatii?

Zaraďujem ju do kategórie druhu integratívnej medicíny a v súčasnosti je v našej nemocnici úsilie vyvinúť úplne nové oddelenie integratívnej medicíny. Domnievame sa, že tieto tradičnejšie lieky, niektorí by ich mohli nazvať ľudovými alebo alternatívnymi liekmi, majú miesto v dnešnej medicíne. Meditácia, akupunktúra, homeopatia môžu pomôcť pacientom. Mali by sme im byť otvorení, avšak musíme byť dôslední v tom, aby sme vedeli ako a pri akých stavoch fungujú. Keď fungujú, musíme pri nich uplatňovať naše vedecké princípy. Viaceré z týchto metód prežili celé storočia a ak by neboli užitočné alebo by boli nepotrebné, ľudia by sa ich zriekli.

Profesor Ludwig, docentka Kováčiková a primár Záhorc v Detskej nemocnici vo Filadelfii počas oslavy 25. výročia spolupráce.

A čo taký doktor Google?

Doktora Google považujem za dvojsečnú zbraň. Myšlienka, že pacienti majú mať viac vedomostí o svojich problémoch a o svojej liečbe, je skvelý nápad. Bohužiaľ niektoré z vecí, ktoré sa nachádzajú na sociálnych sieťach nie sú spôsobom, ako získať správne informácie, keďže nemusia byť poctivé, vyvážené a presné.

Na Slovensku je nedostatok zdravotných sestier. Ako je to v USA?

Sestry sú obrovskou a dôležitou súčasťou fungovania zdravotnej starostlivosti. Na niektorých miestach v Spojených štátoch je ich nedostatok. V našej nemocnici máme šťastie, nemáme nedostatok sestier, pretože sa veľmi snažíme o ich udržanie. Znamená to poskytnutie regulárnej mzdy ako aj určitej flexibility v rozpise služieb, pretože mnohé z nich sú rodičia a majú potreby súvisiace s rodinou, tiež umožnenie vzdelania a čo je asi najdôležitejšie preukazovať im rešpekt, aby cítili, že sú súčasťou tímu ľudí, ktorí sa starajú o deti, a že ich pozorovania a názory sú hodnotné ako každého iného člena v tíme.

Charge d'affaires Liam Wasley odovzdáva Ocenenie veľvyslanectva USA v Bratislave profesorovi Ludwigovi za podporu vzdelávania slovenských lekárov.

Čo je najkrajšie vo vašej profesii?

Nedávno som veľa premýšľal o kombinácii profesionality a ľudskosti. Na jednej strane profesionalita nás učí, že máme určité schopnosti, aby sme prispeli do spoločnosti špeciálnymi hodnotami. To je určite skvelá vec, ktorá nás v niektorých smeroch odkláňa a možno nás trochu kladie na piedestál. Na druhej strane je to časť z nás, ktorá je ľudská a dozvedáme sa, že nie sme iní ako pacienti, že máme rovnaké ľudské hodnoty, rovnaké ľudské emócie, určite rovnaké ľudské obavy. Myslím, že to je to krásne v našej profesii. Je to tá kombinácia ľudskosti a profesionality, táto kombinácia robí našu prácu jedinečnou.

Zdroj rozhovoru: Jana Anđelová, Zdravotnícke noviny

Je veľmi potrebné deti s ochorením srdca podporiť

Predsedovi predstavenstva úspešnej spoločnosti FINPORTAL, **Rudolfovi Adamovi** a jeho tímu vďačíme za to, že naši pacienti môžu napredovať v rámci edukačného projektu Nadácie Detského kardiocentra „Žijem naplno“. Sú našim dlhoročným stabilným partnerom a my sme právom hrdí na túto spoluprácu. A nielen my, ale aj malí pacienti a ich rodičia.

Čomu sa venuje Vaša spoločnosť a ako dlho pôsobíte na trhu?

Finportal pôsobí na trhu finančného sprostredkovania už od roku 2010. Ako prvý broker pool na Slovensku poskytujeme široké zázemie všetkým, ktorí podnikajú alebo chcú podnikáť v sektore finančného sprostredkovania. Naši obchodní partneri sú firmy a ľudia samostatne fungujúci vo finančnom sektore pod vlastným menom či značkou. Poskytujeme im všetko, čo na prácu potrebujú. Zázemie, podporu backoffice, produktovú podporu, spracovanie zmlúv, administratívu či vzdelávanie a výhody digitálneho sveta. Za 11 rokov nášho pôsobenia sme sa spoločne vypracovali na TOP 3 priečku spoločností pôsobiacich vo finančnom sprostredkovaní a sme TOP 1 v sprostredkovaní hypotekárnych úverov na Slovensku.

Už niekoľko rokov finančne podporujete edukáciu malých pacientov s ochorením srdca v rámci projektu „Žijem naplno“. Čo Vás viedlo k tejto charitatívnej spolupráci?

S nadáciou Detského kardiocentra spolupracujeme už od roku 2016. Vidieť deti ako tých najzraniteľnejších pacientov v prostredí nemocníc neteší nikoho z nás. Preto sme sa rozhodli pomôcť a prispieť k tomu, aby sa deti v čo najkratšom čase začlenili medzi svojich zdravých rovesníkov.

Desiatky detí dostalo aj vďaka Vám veľmi dôležitú pomoc v podobe výuky a odbornej práce s deťmi so špeciálnymi pedagógmi, ktorí chodia za pacientmi do domáceho prostredia a pomáhajú im individuálne so všetkým, čo zameškali kvôli svojmu zdravotnému stavu. Aký je to pre Vás pocit? V poslednom roku sme ako rodičia na vlastnej skúsenosti zistili, že vzdelávajú deti v domácom prostredí

a bez pomoci pedagóga je náročné. Deti s ochorením srdca často nemôžu navštevovať školu ani predškolské zariadenia, a tak celá farcha výučby ostáva na pleciach rodičov. V niektorých prípadoch deti vyžadujú aj individuálny prístup a pomoc špeciálneho pedagóga. Preto si myslíme, že je veľmi potrebné deti s ochorením srdca podporiť, a vytvoriť im také podmienky vzdelávania sa v domácom prostredí, aby vedeli napredovať aj napriek svojej absencii v predškolských a školských zariadeniach zo zdravotných dôvodov. Týmto im vytvoríme dobrú štartovaciu čiaru na zapojenie sa do plnohodnotného života v kruhu svojich rovesníkov.

V čase, keď to bolo možné, ste našim deťom urobili veľkú radosť aj návštevou rozprávky na ľade a priniesli ste im na štadión veľa darčiekov. Deti na tento zážitok nikdy nezabudnú. Ako si spomínate na stretnutie s tými, ktorým už roky pomáhate robiť život krajším?

Osobné stretnutie s deťmi bolo plné emócií. Už to neboli iba „deti, ktorým pomáhame“, ale reálne detské tváre plné radosti a očakávania. Sme radi, že sme mohli deťom a rodičom pripraviť toto malé prekvapenie a na chvíľu zabudnúť na všetko okolo a vnímať krásne rozprávkové predstavenie.

J. K.

ZLATÍČKO pre NADÁCIU DETSKÉHO KARDIOCENTRA

Spoločnosť BUDIŠ a. s., ktorá je najväčším výrobcom minerálnych a pramenitých vôd na Slovensku, má vo svojom portfóliu aj dojčenskú vodu ZLATÍČKO. Táto voda je vďaka svojej čistote vhodná nielen pre deti, mamičky, ale aj pre celé rodiny.

NADÁCIA DETSKÉHO KARDIOCENTRA a spoločnosť BUDIŠ a. s. v tomto roku začali spoluprácu na krásnom projekte, pri ktorom bude na etiketách všetkých objemov fliaš dojčenskej vody ZLATÍČKO uvedené logo NADÁCIE DETSKÉHO KARDIOCENTRA. Cieľom projektu je finančná pomoc NADÁCII DETSKÉHO KARDIOCENTRA.

„Dlhodobou sa nám páčia aktivity a činnosti, ktoré NADÁCIA DETSKÉHO KARDIOCENTRA robí a organizuje. Sme veľmi radi, že v tomto roku vstupujeme do vzájomnej spolupráce a aj my môžeme prispieť k dobrej veci. Na všetkých etiketách našej dojčenskej vody ZLATÍČKO nájdú zákazníci logo NADÁCIE DETSKÉHO KARDIOCENTRA a kúpou produktu sa tak pridávajú k spoločnej pomoci, čo si veľmi vážime. Takisto nám záleží na zdraví najmenších a ZLATÍČKO je dojčenská voda, ktorá sa vyznačuje svojou čistotou a vhodnosťou pre dojčatá, no i pre celé rodiny. Nie je potrebné ju prevárať a je taktiež vhodná na prípravu príkrmov. Tešíme sa na túto spoluprácu a pekné veci, ktoré sa nám spoločnými silami podarí vytvoriť,“ hovorí Lenka Labačková, brand manager spoločnosti BUDIŠ a. s.

NADÁCIA DETSKÉHO KARDIOCENTRA si váži podpory zo strany spoločnosti BUDIŠ a. s. Získané finančné prostriedky budú využité na vytváranie Kids friendly prostredia v nemocničných podmienkach pre detských kardiologických pacientov a na nákup nevyhnutných medicínskych prístrojov. Záverom je na mieste už len začať tomuto krásnemu projektu veľa úspechov a tvorivých nápadov.

Vrodené chyby srdca a ich príčiny

Vrodené chyby srdca sú najčastejšími vývojovými chybami s výskytom približne u jedného zo 100 živonarodených novorodencov. Príčinou ich vzniku je porucha vo vývoji srdca počas prvých 6-tich týždňov tehotenstva. Je to v čase, v ktorom sa srdce vyvíja z jednoduchej štruktúry v tvare trubice do plne formovaného srdca. U väčšiny detí sa nezistí presná príčina. Niektoré typy srdcových chýb sú spojené s poruchou chromozómov, iné s faktormi prostredia. Predpokladá sa aj súčasné pôsobenie viacerých faktorov.

Vrodené chyby srdca a faktory matky

Niektoré ochorenia matky a lieky, ktoré matka užíva kvôli ochoreniu, môžu ovplyvniť vývoj srdca. K nim patrí epilepsia a lieky užívané na epilepsiu (antiepileptiká), užívanie lítia v liečbe depresie, ochorenie nazvané fenylketonúria v prípade, ak matka nemá počas tehotenstva špeciálnu diétu, systémový lupus, ochorenia spojiva a tehotenstvo umelým oplodnením. Matky s hypertenziou (vysokým tlakom krvi) ako aj cukrovkou majú vyššie riziko, že sa im narodí dieťa s vrodenou chybou srdca. Toto riziko sa vzťahuje na cukrovku 1. a 2. typu, ale nie na tú, ktorá vzniká počas tehotenstva a po pôrode ustúpi (gestačný diabetes). Vrodené vývojové defekty srdca môžu byť vyvolané infekčnými ochoreniami, napríklad rubeolou, proti ktorej sú na Slovensku deti očkované. Tiež sa vyskytujú u plodov matiek, ktoré požívajú alkohol vo väčšom množstve alebo sú vystavené organickým rozpúšťadlám nachádzajúcich sa v produktoch ako sú farby a lepidlá. Fajčenie u žien s určitou genetickou predispozíciou tiež zvyšuje riziko vrodenej chyby srdca plodu okrem toho, že vo všeobecnosti fajčenie spomaľuje rast plodu.

Aj keď sa srdce plodu vyvíja v počiatočných štádiách tehotenstva, užívanie ibuprofénu (lieku proti bolesti a zápalu) v neskorších štádiách, po 30. týždni tehotenstva môže vystaviť dieťa kardiopulmonálnej toxicite.

Rodinný výskyt vrodenej chyby srdca

V niektorých rodinách sa vrodené srdcové chyby vyskytujú častejšie. Riziko je 3-násobne vyššie, ak má vrodenu srdcovú chybu prvostupňový príbuzný. V zriedkavých prípadoch je dedičnosť „autozomálne dominantná“, čo znamená pre rodiča 50 %-nú pravdepodobnosť, že sa mu narodí dieťa s tou istou srdcovou chybou. Pred plánovaným otehotnením u žien

doc. MUDr. Ľubica Kováčiková, PhD.

s vrodenou chybou srdca je vhodné genetické poradenstvo. V rodinách s vrodenou chybou srdca u rodičov alebo ostatných detí sa odporúča fetálna echokardiografia, t.j. ultrazvukové vyšetrenie plodu v druhom trimestri, približne v období 18. až 22. týždňa tehotenstva. Vyšetrením sa dajú zistiť závažné vrodené chyby srdca.

Genetické príčiny vrodenej chyby srdca

Ľudské bunky vo svojom jadre majú chromozómy obsahujúce gény, ktoré pôsobia ako súbor pokynov riadiacich rast a fungovanie celého organizmu. Gény sú zodpovedné za ľudské znaky ako je farba očí, krvná skupina alebo výška.

V každej bunke tela sa zvyčajne nachádza 46 chromozómov. Vyšší alebo nižší počet spôsobuje viaceré zdravotné problémy a vývojové defekty. Okrem ab-

normálneho počtu chromozómov sa môžu vyskytnúť aj poruchy ich štruktúry. Existuje veľa porúch chromozómov a jednotlivých génov, pri ktorých sa môžu vyskytnúť srdcové chyby. V niektorých prípadoch sa srdcová chyba vyskytuje izolovane, v iných sa spája s ďalšími anomáliami a poruchami. Ak sa spojenie anomálií vyskytuje typicky, označuje sa ako syndróm. Príkladom je Downov syndróm, Turnerov, DiGeorgeov, Marfanov, Noonanovej syndróm a iné.

Aktivitou jedného rodiča, ktorého dieťaťu bol diagnostikovaný DiGeorgeov syndróm, vznikol nedávno web www.digeorge.sk, ktorého cieľom je zrozumiteľne poskytnúť rodičom týchto detí pravdivé a neskreslené informácie. DiGeorgeov syndróm je genetické ochorenie, ktoré vzniká väčšinou náhodne a jeho príčinou je chýbajúca časť 22. chromozómu. Prejavuje sa veľkým počtom príznakov, ale u konkrétneho človeka sa väčšinou objavia len niekoľko z nich. Vrodené srdcové chyby sú závažné a je ich potrebné operovať v útlom veku. Autorkou odborných textov na webe je MUDr. Veronika Krasňanová, lekárka Oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny Detského kardiocentra.

doc. MUDr. Ľubica Kováčiková, PhD.
Primárka oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny DKC

Prevoz detí s ochorením srdca v kritickom stave sa na Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny uskutočňuje vrtuľníkom s pristátím priamo na strechu NÚSCH ..

Ultrazvukovým vyšetrením v 18. až 22. týždni tehotenstva sa dajú zistiť závažné vrodené chyby srdca.

Novorodenci, ktorých vrodená chyba srdca ohrozuje na živote, sú prijímaní na Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny.

Svoje srdce si ošetrujem v prírode

Má práce nad hlavu a predsa si nájde čas na nezištnú pomoc tým, ktorí to potrebujú. Šéf spravodajstva televízie Markíza **Henrich Krejča** pristupuje so srdcom nielen k svojej práci, ale aj k celému kolobehu života. Porozprával nám o náročných časoch počas pandémie, o svojich koníčkoch aj o skvelej dlhoročnej spolupráci s Nadáciou Detského kardiocentra.

Poznáme Vás ako veľmi milého a srdečného človeka. Roky pôsobíte v televízii a vieme o Vás, že svoju prácu robíte rád a s láskou. V čom Vás Vaša práca naplňa, obohacuje?

Svoju prácu robím srdcom a snažím sa tak pristupovať ku všetkému v živote, aj k mojim kolegom. Najväčším zmyslom našej novinárskej práce je nielen odhaľovať kauzy, ale pomáhať tam, kde zlyháva vyšetrovanie či súdy. Takisto pomôcť ľuďom, ktorí sa nešťastným rozhodnutím či pre rany osudu alebo zdravia ocitli v núdzi. A pre mňa resp. nás je zadosťučinenie, ak sa to podarí. A podarilo sa to už veľakrát.

Ste členom Správnej rady Nadácie Markíza, pomáhate spolurozhodovať o podpore pre ľudí, ktorým ste isto nie raz zmenili život. Ktoré rozhodnutia o pomoci sa robia ľahko a ktoré, naopak, ťažšie?

Prichádza nám množstvo žiadostí o pomoc. Od organizácií, ale i bežných ľudí. Radi by sme pomohli všetkým, no naše finančné možnosti sú limitované, ako aj personálne kapacity. Každú žiadosť však spoločne veľmi citlivo posúdime, no žiadna neskončí v koši. Ak nevieme pomôcť my, oslovíme partnerov.

Nadácia Markíza pomohla Nadácii Detského kardiocentra už mnohokrát, za čo sme nesmierne vďační. Ako vnímate našu dlhoročnú kooperáciu?

Fantasticky. Lebo vidím, ako to máte zorganizované a profesionálne poňaté, ale rovnako vnímam, že to beriete skutočne úprimne cez dušu. A to je potom radosť spolupracovať.

My často spomíname okrem nenahraditeľnej finančnej pomoci napríklad aj na pozvania našich malých pacientov do kina, či na nezabudnuteľné chvíle v TV Markíza v rámci osláv Dňa detí. Na ktoré momenty našej spolupráce najradšej spomínate?

Deň detí je nenahraditeľný. Je krásne pozorovať, ako deti, ktoré si musia dávať pozor na svoje srdiečka, by najradšej z toho svojho, i keď oslabeného, darovali snáď všetko to detské, ľudské každému naokolo. Vidím, ako sa rozdáajú, a zároveň ako sú vďačné za každú pozornosť a lásku. To je taký vrúcny pocit cez ten pohľad do ich rozjarených očí.

Čo rád robíte, keď práve nepracujete? Vieme, že ste vášnivým cestovateľom.

Cestovanie je moja vášeň, ale bohužiaľ, visí na klinici v predsieni pre nekončiacu koronu. Ale snažím sa nezaháľať. Rád maľujem, venujem sa záhrade, píšem scenáre pre dokumenty a zase som sa veľa rozčítal. No nad tým všetkým sú moje deti, rodina a pes.

Čo robíte Vy pre svoje srdiečko, aby bolo čo najzdravšie?

Moje srdce trápim a bohužiaľ nedávam na neho pozor tak, ako by som mal. Ale snažím sa ho ošetrovať časťou pohybom v prírode a na záhrade a príjemnými, farebnými a voňavými vecami, pocitmi a zážitkami.

Aj Vás určite zasiahla pandémia koronavírusu. Ako ste prežívali tieto časy? Zaručene Vám chýba osobný kontakt s ľuďmi. Ako ste si to kompenzovali?

Trávil som čas v práci, v podstate nonstop od vypuknutia pandémie. Bolo to však nevyhnutné. Okrem enormného informovania o kovide v našich pravidelných reláciách, zrazu pribudlo veľa i tých mimoriadnych. Tím trebalo motivovať a držať pohromade, ocitol sa v podstate v prvej línii, a takisto nás zasiahol vírus. Okrem kovidu tu bola i vládna kríza a celkovo to boli a stále sú náročné časy. V posledných týždňoch sa nám trochu uľavilo. Umenie, knihy a dobré filmy, to je kompenzácia po večeroch. Cez víkendy prechádzky s deťmi a psom do lesa za domom. Príroda je nenahraditeľná. Najlepší liek na všetko.

J. K.

Rodičia malých pacientov z projektu Žijem naplno „Teší nás ako deti napredujú“

V súčasnosti prebieha už 4. ročník úspešného projektu edukácie malých kardiologických pacientov „Žijem naplno“. Nadácia Detského kardiocentra má obrovskú radosť, že vďaka partnerom môže týmto detičkám zabezpečiť potrebnú starostlivosť a edukáciu v tých oblastiach, v ktorých pomoc potrebujú. Radosť detičiek z pokroku, skvelý pocit špeciálnych pedagógov, ale aj vďačnosť rodičov, toto všetko je pre nadáciu veľkým zadosťučinením. A čo hovoria samotní rodičia?

66

Rada by som vyjadrila svoju spokojnosť a vďačnosť s projektom „Žijem naplno“, ktorého súčasťou sme od úplného začiatku. Pán Vácha sa Vickinke venuje s neskutočnou trpezlivosťou, hravou formou ju dokáže motivovať k úžasným výsledkom, ktoré na nej pozorujeme nielen my doma, ale aj učiteľia zo školy, ktorú Vicky navštevuje. Dovoľte, aby som poďakovala nielen Nadácii Detského kardiocentra, ale aj páňovi Váchovi.

Mamička Lucia

66

Projekt je pre nás veľmi prospešný. Viktória sa teší na ďalšie stretnutia. Do života nám dáva veľmi veľa aj po fyzickej, aj po psychickej stránke. Viki sa zlepšila motorika, sústredenosť a baví ju učenie. Sme vďační, že môžeme byť súčasťou projektu.

Mamička Veronika

66

S projektom sme veľmi spokojní, len škoda, že sa v tejto covid dobe nemôžeme vidieť častejšie a vždy naživo. Pani učiteľka Katka je veľmi milá. Matiasko sa na Katku vždy veľmi teší, keď sa môžu vidieť online a stále sa ma pýta – mamka, kedy už príde k nám domov. Snáď len dúfať, že sa čoskoro budeme vidieť naživo, predsa len, ten osobný kontakt je najlepší ako pre dieťa, tak aj pre dospelého. Prajeme kopec spokojných detičiek a ďakujeme, že môžeme byť súčasťou vášho projektu. Ďakujeme.

Mamička Lenka Prešov

66

V projekte „Žijem naplno“ je Emka zapojená od začiatku a práca s páňom Váchom sa nedá opísať pár vetami. Je to o dlhoročnom perfektnom vzťahu a dôvere, ktorú Emka k „Peťkovi“ (ako ho volá) má a to je u týchto detí, ktoré sú limitované v niektorých veciach, no obdarené v iných veľmi vzácné. Emka neuveriteľne komunikačne napreduje, otvárame témy, ktoré by som niekedy ani ja ako mama neodhľadla, že môžem otvoriť. Sme vďačné za takéhoto skvelého človeka, akým je p. Vácha v našom živote.

Mamička Gabika

66

Dobrý deň prajem, chcem Vám vyjadriť, že vďaka vášmu programu sa náš syn zlepšuje v jemnej motorike, v zručnosti a už vydrží pri rôznej činnosti aspoň 15 min, čo je pre nás pokrok. Pani Jarka je super, je veľmi trpezlivá, čo pri našom Ivkovi niekedy veľmi potrebuje, Ivko s Jarkou veľmi rád pracuje, vie mu všetko dobré vysvetliť. My sme s pani pedagogičkou spokojní, môžeme ju len odporúčať, vie s deťmi komunikovať a pracovať. My sme Vám vďační za všetko, čo pre naše deti robíte, prajem pekný zvyšok dňa.

Mamička Mária

66

Matúško je chlapec 3. ročníka, ktorý bol zaradený do projektu Žijem naplno. Ku nám chodí pani Lubka. Matúško sa na ňu vždy veľmi teší. Lubka sa s ním rozpráva, spolu preberú čo má nové, čo ho potešilo za týždeň, či naopak sklamalalo. Pomáha mu pri učení, čítaní, so slovenčinou alebo matematikou. Je pre našu rodinu veľkou oporou. I ja, ako matka, jej môžem kedykoľvek zavolať a ona ochotne poradí, ako postupovať, či už pri učení alebo aj pri problémoch, ktoré iné deti dokážu hravo zvládať, ale Matúškovi robia problémy. Ďakujem za zapojenie Matúška do tohto projektu. Pozdravujem Vás.

Matúškova mamička

Žijem svoje poslanie tu na zemi

V Detskom kardiocentre pracuje vedúca sestra JIS **Mgr. Miroslava Hargašová** už neuveriteľných 20 rokov! Za ten čas už má za sebou toľko pracovných aktivít a skúseností, ako niektorí ľudia nezažijú za celý život. Práca zdravotnej sestry ju naplňa šťastím, pôsobila v Oxforde, bola na stáži v USA, poskytovala humanitárnu pomoc deťom v Keni a popritom stíha školiť a pripravovať ďalšie úžasné sestry v Detskom kardiocentre.

Š Detským kardiocentrom ste spätá už veľa rokov. Co Vás viedlo k tomu, zasvätiť svoj život malým pacientom v DKC?

Veru, veru, v DKC som už 20 rokov, neuveriteľné! A to som pôvodne chcela byť chirurgička. Dnes sa tomu musím smiať. Nedostala som sa vtedy na medicínu a moja mama

Viem o Vás, že ste pôsobili aj vo Veľkej Británii. V čom sa líšila práca sestry v zahraničí o prácu na Slovensku? Co konkrétne ste tam robili?

Pracovala som 3 roky v Oxforde na všeobecnom detskom ARO. Išli sme do Anglicka s partnerom cielene pracovať do zdravotníctva. Ja som sa po príchode vybrala do obrovskej nemocnice pýtať si prácu sestry. Pozerali na mňa ako na zjavenie, že čo vlastne chcem, pretože žiadosti o prácu sa riešili úplne iným spôsobom. Povedali mi, že hľadajú sestru na detské ARO a pozvali ma na pohovor. Bola som z toho samozrejme v strese, ako rodený Slovák s nízkym sebavedomým vo veľkom svete s jazykovou bariérou, to bola pre mňa riadna výzva. Viem, že som vtedy šla do knižnice a požičala si knihu ako sa pripraviť na pohovor – dodnes neviem, ako ma to napadlo a ako som si to vybavila. Pripravila som si odpovede na najčastejšie otázky a pred zrkadlom trénovala naučené odpovede. Pri pohovore boli dve sestry seniorky, jedna z nich bola Škótka. Keď na mňa prehovorila škótskym prízvukom, bola som stratená, vôbec nič som jej nerozumela. Prebehlo mi hlavou: „Dievča moje, máš

trvala na tom, aby som neostala doma a prihlásila ma na Vyššie odborné štúdium v odbore Všeobecná zdravotná sestra. Mne sa to vtedy nepáčilo a rozhodla som sa, že sa na prijímačky vôbec nebudem učiť. Bola som úplne v šoku, keď som sa nenašla pod čiarou a duplóm, keď som sa našla ako prvá v poradí. Neostávalo nič iné, len študovať. Prvý ročník som na protest dosť bojkotovala a vôbec sa neučila, dokonca som chodila poza školu. Lenže v druhom ročníku sme začali chodiť na prax a tam sa všetko radikálne zlomilo, úplne ma to chytilo za srdce. Práve pri praxi na detskom oddelení som zistila, že práca sestry je mojím poslaním a vedela som, že musím robiť s deťmi. Osud a vtedajší partner ma zaviedol do Bratislavy a tak som si podala žiadosť o prácu do vtedajšej Detskej fakultnej nemocnice. Jediné voľné pozície boli na všeobecnom detskom ARO a na ARO Detského Kardiocentre. Šla som sa pozrieť na obe pracoviská. ARO DKC bola pre mňa jasná voľba. Pamätám sa, že vtedy zrovna privádzali pacienta z operačnej sály, všade kmitali sestry, lekári, pomocný personál a mne to pripadalo ako v seriáli ER – Pohotovosť, ktorý bol pre mňa vtedy vzorom top starostlivosti. A bolo rozhodnuté!

len dve možnosti – odísť alebo povedať čo vieš. Nemáš predsa čo stratiť.“ A tak som spustila všetko čo som si navčičila pred zrkadlom. Pozerali na seba, krútili očami a potom mi povedali, že sa mi ozvú. Odchádzala som s pocitom, že to nedopadne dobre, ale bola som rada, že som sa nevzdala. Na druhý deň mi volali, že ma prijímajú. Bola som taká nadšená, že som nedokázala ani vyspeľovať svoje meno.

Bola to veľmi zaujímavá a všestranná práca. Starali sme sa o deti po nehodách, operáciách srdca, hlavy, chrbtice, brucha. O deti so zlyhanými pľúcami či obličkami, s rôznymi metabolickými a genetickými ochoreniami. Zaujímavé bolo sledovať podobné typy ochorení podľa národností, starala som sa o deti Aziatov, Vietnamcov, Kórejcov, černochoch, Austráľčanov, Pakistancov. Veľmi veľa som sa naučila odborne i jazykovo, ale najmä ľudsky – pokore, vďačnosti a dôvere vo vlastné schopnosti. My Slováci/Slovania máme úžasnú vlastnosť, ktorá u Angličanov chýba – vynaliezavosť, tvorivosť a schopnosť vyriešiť každý problém. Ako sa hovorí, vieme použiť „zdravý sedliacky rozum“. Sme oveľa empatičkejší a úprimne vrúcný národ. A v tom sa líši aj starostlivosť o pacienta. Angličanom zase kvitujem slušnosť, profesionalitu, štruktúru a organizovanosť. Vzájomné prepojenie bolo skvelé, učili sme sa navzájom.

Ako zdravotná sestra ste toho s pacientmi zažili určite veľa. Aká je to práca?

Pre mňa je to tá najlepšia práca akú, môžem mať. Robím ju s radosťou a láskou. Desať rokov som robila pri lôžku pacienta a mám na to tie najkrajšie spomienky. Spomínam na momenty, kedy sa vám behom služby zlepši stav pacienta a vy viete, že je to vaša zásluha – že ste reflektovali na všetky potreby malého človečička a on je kľudný, spí bez utišujúcich liekov, menej sa hliení, má lepší tlak, dokonca sa smeje atď. Alebo keď vám mamička povie, že si veľmi priala, aby som sa o jej dieťa starala práve ja... Sú to momenty na nezaplatenie. Vtedy človek cíti, že je tu správne.

Pracujete už niekoľko rokov vo funkcii vedúca sestra. Je to náročné? Aká je práca sestry – manažérky?

Po príchode z Anglicka som sa vrátila na svoje milované

ARO v DKC do funkcie vedúcej sestry. Bola to výzva šéfovať svojim kolegyniam, hlavne služobne starším. Moje vízie o profesionálnej práci sestry a vytvorení prostredia, kde každý má svoje miesto, cíti sa potrebný a pracuje s radosťou ma natoľko nadchli a pohltili, že som zabudla na počiatočnú neistotu a stres z tejto veľkej úlohy.

V mojich predstavách o fungovaní oddelenia sa odrážali skúsenosti z Anglicka, z mesačnej stáže v prestížnej nemocnici Children's Hospital of Philadelphia a z prelomového stretnutia – seminára o Manažmente zmeny supervízorky a koučky Elisabeth Alder, ktorá ostala našou oporou a pilierom v budovaní tímu sestier. Myslím, že na poli profesionálneho rastu a vytvorenia motivujúceho prostredia sa nám podarilo dosiahnuť nadštandard na slovenské pomery. V prvom rade sme vytvorili skupinu sestier – manažérik, ktoré majú pod sebou svoj tím sestier a ktoré sa spolu s mnou ako vedúcou sestrou podieľali na riešení problémov a spoločne rozhodovali o kľúčových rozhodnutiach oddelenia a jeho smerovaní. Prebiehali pravidelné tímové stretnutia, každý rok niekoľkohodinový individuálny osobný rozhovor s každou sestrou manažérkou. Vytvorili sme vytvorili tímy ošetrovateľskej starostlivosti podľa okruhu záujmu členov sesterského tímu. Na tomto poli nám výrazným spôsobom pomohla Nadácia Detského kardiocetra, ktorá zastrešovala nadstavbové, certifikované a špecializačné formy vzdelávania. Prvým tímom, ktorý vznikol aj dokonca v rámci celého Slovenska bol ranový tím – ten združoval 6 sestier, ktoré boli preškolené v oblasti ošetrovania rán a prevencie dekubitov a výrazným spôsobom prispeli k zníženiu výskytu infekcií operačnej rany, vzniku dekubitov, urýchleniu liečby jaziev, liečbe a prevencii plienkovej dermatitidy a pod. Ďalej vznikol resuscitačný tím – členmi boli sestry a lekári, ktorí zabezpečovali pravidelné školenia v resuscitácii a praktické návčky na simulačnej bábke. Ďalej tím pre starostlivosť o nedonosené deti, tím Bazálnej stimulácie, tím rehabilitácie a kinestetické mobilizácie, tím prevencie katétrových infekcií, tím pre cievné vstupy... Niektoré tímy som pomohla zakladať ja ako vedúca sestra, ale neskôr vznikali tímy z iniciatívy sestier. Každý člen tímu bol a je potrebný a nenahraditeľný v mozaike komplexnej starostlivosti o pacienta. Takto školené sestry v rôznych oblastiach dokážu poskytnúť starostlivosť na holiistickej úrovni.

Mala som a stále mám obrovskú podporu pani primárky doc. Kováčikovej – ona je veľmi špeciálny človek v mojom živote. Vždy ma podporovala v mojich víziách, veľa z nich mi pomáhala realizovať. Bola tu pre mňa ako veľký stabilný maják, ktorý zachraňuje, udáva smer a pomáha na ceste. Má obrovský dar vidieť a podporovať v ľuďoch ich talenty a schopnosti. Nie vždy je to cesta ľahká, ale o tom to v živote je. Človek sa najviac učí v tých ťažkých chvíľach. Považujem ju za jedného z mojich životných guru a jej vďačím za svoje úspechy na poli maľovania ľudí.

Zažili ste aj rozvojové krajiny (Keňa), kde ste poskytovali humanitárnu pomoc. Ako na tieto zážitky spomínate?

Sú to pre mňa nezabudnuteľné a silné momenty. V roku 2013 som sa prvýkrát zúčastnila misie do Mater Hospital Keňa, ktorej cieľom bolo operovať deti s vrodeným ochorením srdca z najchudobnejších častí Kene. Títo pacienti by si bez humanitárnej pomoci nemohli dovoliť byť operovaní. Misijný tím bol zložený z lekárov a sestier z pražského a bratislavského Detského kardiocentra. Chodilo sa každý rok na jeseň, kým neprišiel Covid-19. Česko – slovenská spolupráca bola úžasná, veľmi sme si sadli ako tím po pracovnej, ale najmä ľudskej stránke. Vždy prvý deň po prilete sme vyšetřili niekoľko desiatok pacientov a večer spoločne tvorili operačný program.

Operovali sme okolo 10 detí za misiu. Okrem toho sme zaúčali a pomáhali vytvárať ich vlastný kardioprogram. Chirurgom počas operácie asistoval kenský kardiokirurg, ktorý sa takto vzdelával. Rovnako to fungovalo pri diagnostike srdcových ochorení – echokardiografii, anestézii, mimotelovom obehu atď. Každý člen misijného tímu mal prideleného kenského kolegu/kolegov, ktorých zasväcoval do tajov kardiostarostlivosti. Mojou úlohou bolo učiť sestry pooperačnej starostlivosti o pacientov na ARO. Robili sme sestram semináre, vysvetľovali diagnózy, komplikácie po operácii, čo je nutné sledovať a prečo, učili ich odsávať, správne rehabilitovať. V roku 2016 sa nám za pomoci Slovak Aid, slovenského a kenského veľvyslanectva a podpory generálneho riaditeľa NÚSCH Ing. Mongiho Msollyho podarilo zorganizovať stáž štyroch kenských sestier v našom Detskom kardiocentre. Boli to vzájomne obohacujúce a krásne zážitky.

Venujete sa ranám, dekubitom, infekciám, ste veľmi všestranná a stále sa snažíte učiť nové a nové veci. Kde beriete toľko energie?

Nabíja ma hlavne to, že robím prácu, ktorá ma bytostne baví a naplňa. Žijem svoje poslanie tu na zemi. Čo človek robí s radosťou a láskou, to sa mu vracia. Som nesmierne vďačná za svoju prácu a za výnimočných ľudí, s ktorými v kardiocentre pracujem.

J. K.

Ďakujeme vám za každú zaslanú prázdnu SMS

Poslať SMS
NEZABOLI!

na číslo

872

Pošleme deťom,
ktoré bolí srdiečko
správu, že v tom
nie sú sami.

V DKC je to jedna veľká rodina

Jeho dobrácke oči je vidieť už z veľkej diaľky, má srdce na správnom mieste a je to dlhoročný kamarát Nadácie Detského kardiocentra a detičiek s ochorením srdca. Reč je o hercovi **René Štúrovi**, ktorý nikdy nevynechá návštevy DKC, keď oslavujeme Mikuláša či Medzinárodný deň detí. Vždy rád príde medzi nás, aby potešil malých pacientov a povzbudil obetavých rodičov.

Potešiť detičky do Detského kardiocentra chodíš už veľa rokov. Spomínaš si, ako to všetko začalo?

Už ani neviem, ako som sa k Vám dostal, ale nie je to podstatné. Viem len to toľko, že som mal obavu, či to hrdinsky a s úsmevom zvládnem. Nezvládol. Vyšiel som na chodbu, aby nebolo vidieť rosu v očiach a ticho obdivoval skutočných hrdinov, malých nepoddajných bojovníkov a ich nádejou naplnených rodičov. A potom som sa zadíval na ďalší tím hrdinov, uznávaní odborníci v oblasti kardiológie, profesori, lekári, sestričky, všetci sa správali k deťom ako k svojim vlastným. Boli jedna veľká rodina a mali jeden spoločný cieľ. Pustiť do sveta človečička s „dobrým srdiečkom“. Veľa ľudí by som tam zobral na exkurziu skutočných hodnôt a určite veľa z nich by sa aspoň na chvíľu stalo lepšími, empatickejšími a úprimnejšími.

Nielen detičky, ale aj ich rodičia, ktorí sú pri ich postieľkach veľa dní aj noci, sú vďační, keď s nimi stráviš nejaký čas a venuješ im zopár povzbudivých slov. Ako tieto chvíle vnímaš ty?

Pre mňa sú títo rodičia stelesnením pokory a trpezlivosti. Príkladne sa starajú o svoje deti a pri pohľade na nich si vždy uvedomím, aké sú naše bežné problémy malicherné a smiešne. Ja sa snažím o pár povzbudivých slov, no oni mi dávajú návod, ako prežiť. Vidím v nich tú nepoddajnú silu, odhodlanie a vieru. Keby sme všetci žili s takou vervou, v takom nasadení a s pokorou ako títo rodičia, svet by bol oveľa krajší.

Sme radi, že za roky spolupráce si súčasťou a tvárou nadačnej kampane „Poslať sms nezaboli“ či milého projektu s kardio kamarátmi. Rád „prikývneš“ na tieto milé charitatívne spolupráce?

Áno, rád. Je to z Vašej strany veľmi náročná, záslužná práca, ktorú vykonávajú ľudia s úprimnou snahou pomôcť a ja sa teším, že môžem byť pri tom.

Si otcom krásnej dcérky. Čo vy konkrétne ako rodinka robíte pre to, aby ste mali zdravé srdiečko? Športujete? Máte nejaké spoločné koníčky?

Amelie má 5 rokov a ako všetky deti v jej veku, rada behá. Stále sa chce naháňať a musím sa priznať, že mi dáva zabráť. Učíme sa aj ďalšie športy ako bicyklovať, korčuľovať, lyžovať, plávať, atď... Všetko pomaly a postupne, aby sme jej nezobrali chuť. V prvom rade ju to musí baviť a na niektoré športy musí ešte dozrieť.

Poznáme Ťa nie iba ako vynikajúceho herca, ale aj ako vášnivého športovca. Nakoľko chystáme pre našich malých pacientov projekt, ktorý im ponúka možnosť zašportovať si v rámci možností, čo by si odkázal našim budúcim kardio športovcom?

Šport a pohyb ako taký je veľmi dôležitý, nielen pre naše telo, ale aj na psychiku. Naše telíčko veľmi rýchlo zlenivie a pevná vôľa zmäkne. Preto si ľudia vymysleli šport, ktorý má byť relaxom a zábavou v jednom. Samozrejme všetko s mierou, ale netreba poľaviť, treba pracovať. O tom by nám však vedeli rozprávať naši malí pacienti iné príbehy.

Zdroj foto: Stanka Topolská, archív nadácie DKC

J. K.

Vždy sa poteším, keď sa aj po rokoch pacient ozve, že sa má dobre

Ambulantná činnosť v Detskom kardiocentre vždy bola integrálnou súčasťou liečebného procesu. Lekári pracujúci na lôžkových oddeleniach DKC súčasne vykonávajú prácu pri lôžku pacienta a v stanovených dňoch aj prácu v ambulanciách. Dosahujeme tým neprerušenu, kontinuálnu starostlivosť o našich pacientov pred operáciou alebo intervenčnými výkonmi, počas týchto výkonov a po nich. V neposlednom rade je to aj získavanie si dôvery pacientov a ich rodičov v to, že ich dieťa je v správnych rukách a že to, čo sa pre ich dieťa robí, sa robí lege artis, teda podľa najlepších a najnovších vedomostí v tejto oblasti.

V ambulanciách Detského kardiocentra sa ročne vyšetří do 9000 pacientov. Sú to deti od narodenia až do dospelosti, ale nezriedka aj dospelí so závažnými diagnózami - zväčša po operačnom riešení jednodukomorovej cirkulácie. Alebo aj takí, ktorí si zvolili možnosť aj naďalej chodiť na kontroly k detskému lekárovi ako ku kardiológovi pre dospelý vek. Vyžadujú samozrejme výnimku udelenú poisťovňou.

V ambulanciách sa rieši široké spektrum problematiky. V rámci diferenciálnej diagnostiky sa riešia pacienti s podozrením na vrodenú srdcovú chybu alebo iné kardiálne ochorenie, sledujú sa deti s potvrdenou srdcovou chybou a rozhoduje sa o ďalšom postupe. Treba zistiť, či je chyba stabilizovaná, či sa nález zhoršuje, či je potrebné operačné riešenie a kedy je na operáciu optimálny čas. Ak sa rozhodneme operovať, realizujeme vyšetrenia, ktoré nám dajú čo najdokonalejší prehľad o anatómii a hemodynamike chyby. Aby operácia prebehla bez komplikácií, potrebujeme poznať celkový stav pacienta. Dôležité je získať prehľad o sociálnej situácii v rodine a najmä u vážnych stavov o jej schopnostiach realizovať často komplikované odporúčania v pooperačnom období. Až potom by sa malo definitívne rozhodnúť o operácii alebo intervenčnom výkone.

Po operácii sa sledujú deti v pravidelných intervaloch, ktoré sú spočiatku častejšie. Ak je stav dobrý sa intervaly sledovania postupne predlžujú, zväčša na polročné alebo ročné kontroly. Závisí to však aj od veku

dieťaťa. Menšie deti chodia na kontroly častejšie, väčšie chodia menej často. Našťastie, na Slovensku dobre funguje sieť kvalitných detských kardiológov, ktorí sledujú tieto deti v častejších intervaloch. V Bratislave sa preto kvôli cestovaniu kontroly obmedzujú na čo najmenší počet vyšetrení.

Okrem posúdenia kardiálnej kompenzácie u pacienta je potrebné vyšetříť EKG, v prípade potreby RTG a echokardiografické parametre a vyhodnotiť nález aj s ohľadom na posúdenie farmakologickej liečby, event. na jej zmenu. V prípade zhoršenia nálezu je potrebné rozhodnúť o hospitalizácii.

Kardiologické ambulancie riešia aj problematiku porúch srdcového rytmu u detí - detí s poruchami rytmu je stále viac. Nie sú to len nezávažné poruchy rytmu, ale niekedy aj veľké rébusy, ktoré vyžadujú celý rad vyšetrení, občas aj invazívne zákroky.

Okrem pacientov, ktorí majú nejaký kardiologický problém, sa na ambulanciách vyšetrujú deti v rámci predoperačných vyšetrení z iných odborov pediatrie, napr. pred operáciou obličiek, skoliózy, pectus excavatum a inými operačnými zákrokmi, psychiatrickí pacienti pred nasadením liečby medikamentami, ktoré môžu mať vplyv na poruchy rytmu, onkologickí pacienti pred podaním chemoterapie, v priebehu jej podávania ako aj po skončení liečby. Sledujú sa aj pacienti s hypertenziou, ktorá je dôležitým faktorom kardiovaskulárnych ochorení v dospelosti. Okrem toho v počiatočnom štádiu hypertenzie treba vylúčiť kardiálnu príčinu hypertenzie (koarktácia aorty), ktorá sa častejšie objaví hlavne v predškolskom veku.

Ambulantná starostlivosť o deti s vrodenou chybou srdca sa za môjho pôsobenia výrazne zmenila. Keď som začínala svoju prax v tejto oblasti, ordinovali sme v stiesnených pomeroch v unimo bunkách na I. Detskej klinike na Úprkovej ulici. Okrem fonendoskopu sme mali k dispozícii EKG a občas aj RTG. Po presťahovaní sa do Detskej fakultnej nemocnice na Kramáre sa situácia zlepšila, ale DKC fungovalo na viacerých poschodiach a presun pacientov bol väčšinou kom-

plikovaný a zdĺhavý. Zlepšili sa tu však možnosti vo vyšetrovacích metódach, echokardiografia sa stala súčasťou bežného vyšetrenia a sledovanie pacientov bolo presnejšie a rýchlejšie. Výsledky krvných vyšetrení sme dostali už v deň odberu čo urýchlilo a upresnilo celý proces vyšetrovania a liečby pacientov.

Mnohí pacienti, ktorí mali ťažké diagnózy alebo ich čakala operácia, ktorú kardiochirurgovia pre dospelých nevykonávali napr. jednodukomorové cirkulácie, implantácie konduity, plastiky aortálnej chlopne ostávali v sledovaní detských kardiológov. Časom sa ukázalo, že deti, ktoré vyrástli a dosiahli hranicu dospelého veku majú v priebehu vývoja aj iné ochorenia, ktoré sa v detstve nevyskytujú, ale patria do oblasti internej medicíny. Bolo preto potrebné - aj po vzore v zahraničí - zabezpečiť pre túto skupinu starostlivosť u kardiológov pre dospelých. Preto bola v NÚSCH, a.s. zriadená ambulancia pre dospelých pacientov s vrodenou srdcovou chybou - GUCH (Grown Up Congenital Heart). V súčasnosti je táto ambulancia plne funkčná a k ambulantnej starostlivosti pribudlo aj lôžkové oddelenie. Pre týchto pacientov je veľkou výhodou presťahovanie Detského kardiocentra do novej budovy Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb. Pacienti tým majú zabezpečenú kompletnú kontinuálnu starostlivosť od narodenia až po starobu.

Nedá mi nespomenúť si na mnohých mojich pacientov, o ktorých som sa starala desaťročia, a tak stali súčasťou môjho života. Spomeniem iba niektorých. Napr. pacient, ktorý bol sledovaný od narodenia s cyanotickou srdcovou chybou typu jednodukomorového srdca, bol po parciálnej operácii, ktorá bola v minulosti považovaná za definitívnu. Po rokoch prišiel na vyšetrenie opýtať sa, dokedy takto vydrží žiť. Pri námahe, čo bola aj chôdza do schodov, omdrával a nevládal. Bol to muž, ktorý meral 205 cm, vážil 100 kg. V DKC sme takýchto pacientov neoperovali a v dospelí kardiochirurgovia pacientov s jednodukomorovou cirku-

láciou u nás neriešili. V snahe pomôcť mu sme spravili kompletnú diagnostiku, opakovane sme diskutovali jeho nálezy na seminároch a nakoniec bol úspešne operovaný v DKC s veľmi dobrým efektom. Vyštudoval vysokú školu, mal dve zdravé deti a bol spokojný. A ja s ním pravdaže tiež. Alebo osemročná pacientka s dilatálnou kardiomyopatiou, ktorej srdce zlyhávalo a okrem transplantácie srdca nemala žiadnu inú šancu na život. Operácia bola úspešná, je z nej dnes mladá úspešná žena. Vždy sa poteším, keď sa aj po rokoch ozve, že sa má dobre.

Takéto prípady sú príkladom veľkého progresu v oblasti diagnostiky, kardiochirurgie a pooperačnej starostlivosti, ktoré nastali v posledných dvoch - troch desaťročiach aj na Slovensku vďaka priaznivým okolnostiam, ktoré umožnili vznik špecializovaného pracoviska - Detského kardiocentra. Som veľmi rada, že som túto dobu mohla zažiť a že som svojím dielom prispela k lepšiemu životu detí, z ktorých mnohé by bez aktívneho prístupu k ich chorobe neprežili. Takýchto pacientov je veľa, nie sú to len stresy, ktoré človek prežíva, keď majú problémy, ale aj chvíle spokojnosti a šťastia, keď sa práca darí.

Dnešné podmienky po presťahovaní sa do nových priestorov sa od všetkých predchádzajúcich diametrálne odlišujú. Ambulancie fungujú v novom režime, ktorý sa snaží zabezpečiť stále väčší komfort pacientom a ich rodičom, ale aj lekárom a sestričkám. Aj podľa skúseností zahraničných pracovísk úzka spolupráca detského a dospelého kardiocentra dáva predpoklad ďalšieho zvyšovania úrovne kontinuálnej starostlivosti o kardiologických pacientov od ich narodenia až do skončenia ich života v dobrej kondícii a vo vysokom veku.

MUDr. Viera Vršanská CSc.
Lekárka Detského kardiocentra

Kardio tábory pre detičky s ochorením srdca

Tábory plné radosti a zábavy

Už takmer 20 rokov sa naši pacienti s ochorením srdiečka každé leto tešia na dva týždne plné radosti, skvelých aktivít a kopec zábavy! Detské kardiocentrum organizuje detské kardio tábory pre pacientov, ktorí nemôžu, vzhľadom na ich zdravotný stav, navštevovať bežné tábory. Aj keď, vzhľadom na súčasnú pandémiu, sa tábory nemôžu organizovať, určite je na čo spomínať a veríme, že ďalšie leto si ho naše deti opäť vychutnajú naplno!

Každý rok počas letných prázdnin sa deti nevedia dočkať jedinečného kardio tábora. Strávia tam nezabudnuteľné chvíle a nájdu si kamarátov, ktorí sú v podobnej zdravotnej a životnej situácii. Odnášajú si obrovské množstvo zážitkov a najmä skvelý pocit, že aj napriek ochoreniu srdca môžu do tábora ísť. Nadácia Detského kardiocentra každý rok tábor sponzoruje a sme radi, že môžeme byť každý rok pri tom, ako sa detičky tešia z krásnych dní. A čo všetko v kardio táboroch deti zažívajú?

Do kardio tábora každý rok zavíta okolo 40 detí. Každý deň je pripravených veľa aktivít v podobe výletov, výtvarných kreatívnych dielní, maľovania na tričká,

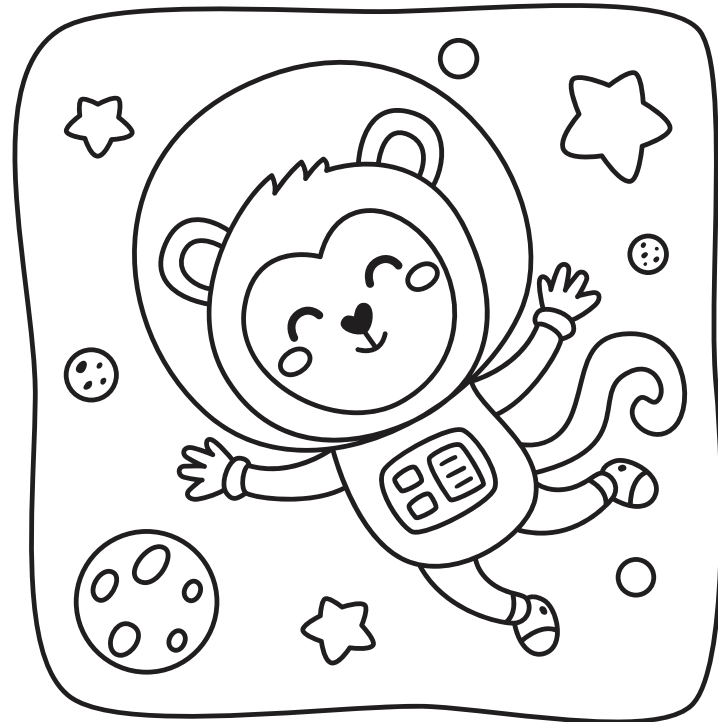
opekačiek, diskotiek, divadielok, športových aktivít, súťaží alebo len takých kludných a relaxačných momentov. Veľakrát medzi deti prídu aj zaujímaví ľudia, ako napríklad miestni hasiči, záchranári alebo aj známe tváre.

Pacienti vďaka kardio táborom vždy s radosťou zistia, že dokážu robiť množstvo aktivít tak, ako aj ich zdraví rovesníci, keď ich robia s mierou. Najmä sa každý rok veľa nasmejú, zrelaxujú, zahrajú či porozprávajú. Aj o tom sú každoročné kardio tábory a my veríme, že o rok sa cez letné prázdniny deti dosýta vybláznia v ďalšom tábore.

J. K.

Aj takto vyzerajú zážitky našich detí v kardio tábore

Čo to bolo za zvuk?

Ludský sluch je skutočne zázračný. Hoci počujeme asi 15-tisíc násobne menej intenzívne ako hlodavce, naše sluchové orgány dokážu rozlíšiť...**tajnička má 23 písmen.**

A	Ň	K	U	S	F	Z	Č	K	L	V	V	D	H	L	I	N	I	K	Á	R	E	Ň	H	A	
U	I	E	K	A	L	I	A	M	E	R	Ý	D	Z	I	K	Š	T	Z	V	O	D	K	Y	Ň	A
S	A	S	R	Š	M	L	V	T	P	P	E	T	S	A	O	T	M	N	I	R	E	K	N	A	
U	J	B	I	A	A	Ž	E	P	R	A	K	Č	O	K	L	E	S	T	Ó	N	O	Á	N	D	
E	A	N	A	M	I	R	I	E	A	A	E	Ž	O	R	M	E	O	A	A	L	L	T	I	L	
B	M	E	A	A	I	L	R	Č	R	O	K	Č	J	O	R	R	K	Š	L	Y	I	V	U	E	
A	A	J	R	N	A	A	H	T	R	O	R	G	Á	N	M	P	U	T	P	P	Á	V	I	R	
R	K	A	Á	T	Ď	A	O	E	S	K	O	R	A	V	Í	R	P	T	A	N	U	C	A	Y	
A	L	R	D	O	Á	I	R	D	Ž	J	E	A	V	Š	O	O	B	T	K	P	Á	Ť	D	P	
K	E	A	V	R	L	B	D	E	O	E	N	N	E	M	T	L	I	O	A	R	R	R	Á		
S	I	A	L	Z	M	A	Ň	Y	K	P	U	T	S	Á	Z	A	S	E	B	V	O	U	U	K	
U	Č	I	V	O	J	R	Y	D	L	O	A	V	L	U	P	U	S	I	T	K	O	V	H	Č	
O	V	Ť	S	O	K	A	D	Z	J	A	Z	D	O	V	K	A	V	Š	A	Y	Y	Y	Y	Y	

AKORDY - AKOŠŤ - ALPAKA - ANÁLY - ANTIPIATIA - BOBKY - ČIŽMA - DIALEKT - DIVÁN - DLÁTO - DOPAD DRUHY - EDITOR - EMAIL - FARBA - GRANT - HLINIKÁREŇ - HYENA - IDYLA - KALAMAJKA - KARTA - KOČKA KRČOK - KROVY - LALOK - LEPIA - LOKŇA - LUPUS - MEMOÁRE - MISIA - MLÁĎA - MORUŠA - MRMLOŠ MROŽE - NÁRUČ - NORKA - OHRIEVAČ - PAVILÓN - PEJKO - PLAST - PRERAĎOVAČ - PRÍVAROK - PRUHY PRVKY - RIMAN - RYDLO - RÝDŽIK - RYPÁK - SITKO - SKARABEUS - SLOVÁ - SOMBRERO - SUKŇA - ŠAMAN ŠÍPKA - ŠTVRŤ - TOAST - TORZO - TRAKT - UČIVO - UTOROK - VČIELKAMAJA - VESLO - VETERINÁR VIBRÁCIE - VTÁKY - ZÁSTUPKYŇA - ZJAZDOVKA - ZVODKYŇA - ŽEHLIAREŇ - ŽIARA

Ďakujeme za podporu

PARTNERI

Mediálni partneri

nadácia

detského kardiocentra

Sídlo: Nadácia Detského kardiocentra
Pod Krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava
Kancelária: Nadácia Detského kardiocentra
Hotel BRATISLAVA, Seberínho 9, 821 03 Bratislava
IČO: 30813026
DIČ: 2020866540

Bankové spojenie:
Československá obchodná banka, a.s. Bratislava
Číslo účtu: 4018960147/7500
IBAN: SK25 7500 0000 0040 1896 0147

www.nadaciadkc.sk

srdiečko@nadaciadkc.sk

Detské kardiocentrum

nadaciadkc

